

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/204/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717211996
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6717211996.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobkyne A. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XXX, XXX XX Z., právne zastúpenej JUDr. Lubomírom Ivanom, advokátom, advokátska kancelária so sídlom Dukelských hrdinov 22, 960 01 Zvolen, IČO: 42 197 821, proti žalovanému D. - D. SR, s. r. o., so sídlom E. cesta 3, XXX XX Y., U.: XX XXX XXX, právne zastúpeného Ulianko & Partners, s. r. o., so sídlom Námestie SNP 37, 960 01 Zvolen, IČO: 36 856 517, v konaní o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/43/2017-363 zo dňa 14. 06. 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu o veľkosti XXXXX/XXXXXXXX na nehnuteľnostiach vedených katastrálnym odborom Okresného úradu Zvolen, odbor katastrálny, nachádzajúcich sa v katastrálnom území D., obci D., okres Y., zapísaných na LV č. XXXX, a to pozemkov:

a/ parcely registra „C“ č. XXX o výmere XX m² - zastavané plochy a nádvoria,
b/ parcely registra „C“ č. XXX/X o výmere XXX m² - zastavané plochy a nádvoria,
c/ parcely registra „C“ č. XXX/X o výmere XX m² - zastavané plochy a nádvoria,
d/ parcely registra „C“ č. XXX/X o výmere XX m² - zastavané plochy a nádvoria (ďalej v texte aj „sporné nehnuteľnosti“).

Zároveň okresný súd zamietol návrh na prerušenie konania vedeného na Okresnom súde Zvolen sp. zn. 6C/46/2017.

2. Okresný súd rozhodoval o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu sporných nehnuteľností s tým, že v čase podania žaloby bol podľa zápisu na LV vedený ako výlučný vlastník spoluvlastníckeho podielu žalovaný. Poukázala na to, že žalovaný nadobudol spoluvlastnícky podiel k sporným nehnuteľnostiam na základe notárskej zápisnice o vyhlásení žalovaného o vydržaní N XXX/XX, NZ XXXXX/XX zo dňa 26. 05. 2008 na Notárskom úrade JUDr. W. A. vo Y.. V zmysle znenia tejto notárskej zápisnice pozemky vznikli odčlenením od pôvodnej parcely registra „E“ parcely č. XXX zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. D. s tým, že pozemok s parcelou č. XXX je urbárskym pozemkom. Zdôraznila, že až do júna 2017 bola výlučnou vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach, ktorý nadobudla dedením v roku 1999. Spochybnila preto dobromyseľnosť žalovaného a skutočnosť, že nedošlo k splneniu všetkých

predpokladov vydržania, na základe ktorého sa stal vlastníkom spoluvlastníckeho podielu na sporných nehnuteľnostiach.

3. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná. Prioritne okresný súd zdôraznil, že v súlade s § 137 písm. c/ zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte „CSP“) bol povinný v konaní zisťovať a vyhodnotiť, či určovací žaloba je procesne prípustná, nakoľko až po takomto vyhodnotení je dôvodné skúmať, či žaloba obстоjí aj z hmotno-právneho hľadiska. Okresný súd uviedol, že na strane žalobkyne existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno iným právnym prostriedkom, než určovacou žalobou odstrániť, keďže ako výlučný spoluvlastník je tohto času vedený v Katastri nehnuteľností žalovaný, ktorého vlastnícke právo žalobkyňa spochybňuje tým, že uvedený spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach jej patrí, a to titulom dedenia. Žalobkyňa totiž spochybnila podmienky nevyhnutné pre splnenie vydržania spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach žalovaným, ktorý požiadal o vydržanie týchto pozemkov zameraných geometrickým plánom č. XX/XXXX od vyhotoviteľa U.. O. D. s tým, že držbu spoluvlastníckeho podielu na sporných nehnuteľnostiach vykonával od 70. rokov minulého storočia, pričom z notárskej zápisnice vyplýva, že vyhlásením o vydržaní bolo dotknuté jej spoluvlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. Žalobkyňa bola podľa okresného súdu osvedčením o vydržaní dotknutá vo svojom spoluvlastníckom práve k tým častiam pôvodných parciel, ktoré sú predmetom sporu, preto v prípade vyhovenia jej žalobe môže dosiahnuť pre seba priaznivejšie právne postavenie, keďže by bola ako spoluvlastníčka zapísaná k sporným nehnuteľnostiam, a to na základe súdneho rozhodnutia do katastra nehnuteľností na úkor žalovaného.

4. Keďže okresný súd mal za to, že žalobkyňa má vzhľadom na vyššie uvedené daný naliehavý právny záujem na podanej žalobe, zaoberal sa ďalšou námietkou žalovaného, ktorý namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalobkyne, vzhľadom na to, že žalobkyňa spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach previedla na tretiu osobu - svojho syna. Okresný súd k uvedenému uviedol, že spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach bol prevedený na tretiu osobu v júni 2017, a to na O. X., syna žalobkyne, avšak žalobkyňa až do júna 2017 bola spoluvlastníčkou pôvodnej parcely registra „E“ a to parc. č. XXX vedenej na LV č. XXX pre k. ú. D.. O. X. sa až 12. 10. 2017 stal spoluvlastníkom zvyšujúcej časti parciel, od ktorých boli odčlenené sporné nehnuteľnosti, na základe kúpnej zmluvy B XXXX/XXXX z 27. 06. 2017 - XXX/XX. Žalobkyňa tvrdila, že O. X. je jej synom a táto skutočnosť v konaní nebola medzi stranami sporná. Medzi stranami sporu nebola sporná ani tá skutočnosť, že zvyšujúca časť sporných parciel je spoločnou nehnuteľnosťou, na ktorých hospodári pozemkové spoločenstvo Urbárska spoločnosť D.. Kúpnu zmluvu V XXXX/XXXX však žalobkyňa podľa okresného súdu na svojho syna nepreviedla spoluvlastnícky podiel k sporným nehnuteľnostiam, ktoré vznikli reálnym odčlenením na základe geometrického plánu v roku 2009, pretože spoluvlastnícky podiel k sporným nehnuteľnostiam bol už v roku 2009 dotknutý práve vyhlásením žalovaného o vydržaní tohto spoluvlastníckeho podielu osvedčenou notárskou zápisnicou zo dňa 26. 05. 2008. Žalobkyňa v roku 2017 nebola preto oprávnená nakladať so spoluvlastníckym podielom k sporným nehnuteľnostiam, pretože jej spoluvlastnícke právo bolo dotknuté iným vlastníckym titulom, a to vydržaním. Nadobúdateľ spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach zvyšujúcej časti pôvodných pozemkov O. X. tak nemôže byť podľa okresného súdu nositeľom hmotno-právneho nároku, o ktorý v konaní ide, pretože tento nikdy nebol vlastníkom, resp. spoluvlastníkom sporných nehnuteľností. Naopak žalobkyňa preukázala, že je nositeľkou hmotno-právneho nároku na určenie spoluvlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, keďže bola ich pôvodnou spoluvlastníčkou a tento spoluvlastnícky podiel nadobudla dedením podľa osvedčenia o dedičstve D XXXX/XX-XX zo dňa 09. 05. 2000 a opravného osvedčenia o dedičstve D XXXX/XX-XX zo dňa 25. 10. 2001. Okresný súd považoval žalobkyňu za aktívne vecne legitimovanú v konaní.

5. Ďalšou otázkou, s ktorou sa súd v konaní vysporiadal, bola otázka dobromyseľnosti žalovaného pri vydržaní spoluvlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, ktoré bolo osvedčené formou notárskej zápisnice zo dňa 26. 05. 2008 a ktorá bola spísaná na notárskom úrade JUDr. W. A. vo Y.. Okresný súd zdôraznil aj ďalšiu okolnosť, a to, že spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach, ktoré vznikli odčlenením od pôvodnej parcely registra „E“ parcely č. XXX zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. D., tvoria spoločnú nehnuteľnosť, pretože pôvodná parcela registra „E“ č. XXX zapísaná na LV č. XXX pre k. ú. D. je urbárskym pozemkom. Notárskou zápisnicou zo dňa 26. 05. 2008 bolo vydané osvedčenie, kde notárka vyhlásila, že zastúpená spoločnosť (žalovaný) splnila zákonné podmienky pre vydržanie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiach v zmysle zák. č. XXX/XXXX Zb., ako aj podľa

zákonných ustanovení § 134 Občianskeho zákonníka a nadobudla k nim vlastnícke právo. Uvedené vyhlásenie je zaznamenané pod bodom 2. textu osvedčenia. V časti textu označeného pod bodom 3. sa okrem iného uvádza, že vlastnícke práva k dotknutým (sporným) nehnuteľnostiam zdôvodňuje právnym titulom vydržania vlastníctva na podklade kúpy. Žalovaný v notárskej zápisnici prehlásil, že je vlastníkom rekreačnej chaty- stavby č. XXX na parc. registra „C“ č. XXX, ktorej staviteľom bol jeho právny predchodca a asi pred 20-timi rokmi vstúpil aj do užívania sporných nehnuteľností, s tým, že až do tohto vyhlásenia ich držba nebola nikdy rušená, bola oprávnená a dobromyseľne vykonávaná na spôsobilom predmete, pretože nebolo možné vlastnícky usporiadať režim pozemkov. Žalovaný dodatočne vyplatil kúpnu cenu zástupcom pozemkového spoločenstva Urbárskej spoločnosti D., ktorí sa preukázali platným uznesením z valného zhromaždenia spoločnosti, kde bol uvedený súhlas pre usporiadanie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam vo vlastníctve tohto subjektu, avšak užívaným vlastníckmi stavieb na nich stojacich. Okresný súd po oboznámení sa s uvedenou notárskou zápisnicu túto považoval za obsahovo rozpornú, nadobudnutý spoluvlastnícky podiel žalovaným formou uvádzaním v zápisnici podľa neho nemá oporu v zákone, pretože je nepostačujúce, aby sa notárka uspokojila so zmatečným vyhlásením žalovaného, ktorý svoje vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam odôvodnil titulom „vydržania na podklade kúpy“ . Okresný súd zdôraznil, že zákon vylučuje, aby jednu a tú istú vec bolo možné nadobudnúť dvomi spôsobmi, v tomto prípade držbou a súčasne kúpou. Buď je vlastníctvo k veci hnuťnej alebo nehnuteľnej nadobudnuté kúpou, alebo vydržaním. Aj z uvedeného dôvodu považoval okresný súd predmetnú notársku zápisnicu ako právny titul pre zápis spoluvlastníckych podielov v prospech žalovaných do katastra nehnuteľností za listinu nespôsobilú zmeniť dovtedajší právny stav v príslušnej evidencii nehnuteľností. V tomto prípade žalovaný vyplatil kúpnu cenu na účet pozemkového spoločenstva, avšak okresnému súdu nie je známy právny dôvod takéhoto úkonu, pretože v spore nebola súdu predložená kúpna zmluva, ktorá v tomto prípade musí byť uzatvorená ex lege v písomnej forme s presným označením existujúceho vlastníka/spoluvlastníka (predávajúceho) a budúceho vlastníka/spoluvlastníka (kupujúceho) s presným a nezameniteľným označením predmetu kúpnej zmluvy tak, ako je uvedená v príslušnom liste vlastníctva katastrálneho úradu pre dané katastrálne územie a obec, s uvedením kúpnej ceny, prípadne esenciálnych náležitostí kúpnej zmluvy s tým, že kúpna zmluva musí byť podpísaná tak predávajúcim, ako aj kupujúcim, pričom podpis predávajúceho musí byť úradne overený buď na notárskom úrade, alebo orgáne poverenom viesť matriky a vykonávať overovanie podpisov. Takáto dôkazná listina však okresnému súdu predložená nebola. Okresný súd na základe uvedeného vylúčil nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu žalovaným k predmetu sporu titulom kúpy. Pokiaľ ide o vydržanie, okresný súd mal za to, že žalovaný nepreukázal splnenie podmienok, pretože žalovaný nemohol nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním k sporným pozemkom za výplatu 243.000,- Sk v pôvodne platnej mene. Okresný súd považoval takýto spôsob vysporiadania pozemkov pod rekreačnými chatkami vlastníkov týchto nehnuteľností v rekreačnej oblasti D. za obchádzajúci zákon a odporujúci platnej právnej úprave.

6. Pri vyhodnotení námietky žalovaného, že u žalobkyne ide o nedbalého vlastníka okresný súd konštatoval, že žalobkyňa sa síce nezúčastnila schôdze Urbárskeho spoločenstva v D., (ktorú okolnosť žalovaný považoval za spôsobilú vyhodnotiť ako postavenie žalobkyne ako nedbalého vlastníka), avšak Urbárske spoločenstvo D. nepreukázalo, že na schôdzu bola žalobkyňa pozvaná, nebolo zistené, že by žalobkyňa dostala z katastra nehnuteľností vyrozumenie o tom, že došlo k zápisu o vydržaní, preto ju za nedbalého vlastníka nepovažoval.

7. Na záver okresný súd k námietke žalovaného o výške spoluvlastníckeho podielu, ktorý si žalobkyňa uplatňuje a ktorý žalovaný považuje za veľmi malý podiel, pokiaľ ide o výmeru cca 3 m², uviedol, že ide o námietku neopodstatnenú, ak bol žalobkyňi napriek jeho veľkosti, neoprávnene a nezákonne odňatý.

8. O návrhu žalovaného, ktorý predniesol na pojednávaní dňa 13. 06. 2019 a ktorým navrhol prerušiť konanie do právoplatnosti konania vedeného pred Okresným súdom Zvolen č. k. 6C/46/2017, okresný súd rozhodol tak, že návrh zamietol, pretože ho nepovažoval za dôvodný. Konkrétne uviedol, že prihliadol na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/21/2019-323 zo dňa 06. 03. 2019, ktorým rozhodnutím krajský súd zmenil uznesenie Okresného súdu Zvolen tak, že návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol (išlo o prerušenie konania do právoplatnosti veci vedenej na Okresnom súde Zvolen č. k. 14C/47/2017). Okresný súd si osvojil právny záver z uvedeného rozhodnutia, podľa ktorého si súd musí sám vyhodnotiť skutočnosti , ktoré v konaní vyvstali. Prerušenie konania do právoplatnosti inej nesúvisiacej veci, je najzdĺhavejším opatrením v postupe súdu pri vedení konania, pretože ochrana práv účastníkov by sa mohla reálne naplňať až po právoplatnom skončení konania

vo veci. Okresný súd preto neprihliadol na opakovaný návrh žalovaného na prerušenie konania do právoplatnosti inej veci, a v tomto konečnom rozhodnutí návrh na prerušenie konania zamietol.

9. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

10. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to proti všetkým výrokom napadnutého rozsudku. Žiadal, aby odvolací súd odvolaniu v celom rozsahu vyhovel a podľa § 388 CSP rozsudok zmenil tak, že zamietne žalobu v celom rozsahu a prizná žalovanému náhradu trov konania, eventuálne aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že okresný súd sa mal riadne a dôkladne zaoberať samotnou právnou otázkou dobromyseľnosti a dobrej viery žalovaného ako nadobúdateľa, ako aj oprávnenosti jeho držby, a to tak vo vzťahu k žalobkyňi, ako aj vo vzťahu k pozemkovému spoločenstvu. Princíp dobrej viery a nedbalého vlastníka posúdil okresný súd podľa neho jednostranne a formálne, čím došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci vo vzťahu k možnostiam platného nadobudnutia vlastníckeho práva, hoci aj od nevlastníka, resp. na základe omylu nadobúdateľa. Súčasne žalovaný namietal, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a to najmä s poukazom na zistenie, že žalobkyňa je aktívne legitimovanou osobou na podanie žaloby, a to napriek tomu, že z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplýva opak. Ďalej žalovaný namietal, že okresný súd nedostatočne odôvodnil rozhodnutie najmä, nie však výlučne v časti zamietnutia návrhu žalovaného na prerušenie konania, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. K porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, resp. k inej vade procesného charakteru došlo aj tým, že konajúci súd si nesplnil základnú procesnú povinnosť a počas celého konania nevyslovil predbežné právne posúdenie veci, čím znemožnil stranám iným spôsobom smerovať dokazovanie a prípadne navrhnúť ďalšie dôkazy.

11. Žalovaný v dôvodoch odvolania zotrval na svojom stanovisku, podľa ktorého žalobu žalobkyňa nemohla podať vzhľadom na existujúci platný scudzovací titul - kúpnu zmluvu zo dňa 30. 05. 2017, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 27. 06. 2017 pod č. V XXXX/XXXX a ktorej obsahom boli aj nehnuteľnosti zodpovedajúce uvedené a špecifikované vo výroku napadnutého rozhodnutia, čo znamená, že v čase podania žaloby existoval platný a účinný titul, ktorým žalobkyňa previedla vlastnícke právo ku všetkým nehnuteľnostiam uvedeným v predmetnej kúpnej zmluve, a to na jej syna. Uvedené potvrdila samotná žalobkyňa, ak tvrdila, že až v tom čase zistila, že žalovaný a iné osoby vyhlásením o vydržaní dosiahli zápis vlastníckeho práva aj k jej spoluvlastníckym podielom.

12. Okresný súd nesprávne a formálne posúdil jeho dobromyseľnosť, ako i nedbalosť žalobkyne, ak okresný súd nezohľadnil rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I ÚS 549/2015, v ktorom Ústavný súd výslovne hovorí, že ak sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka a pokiaľ nemožno zachovať maximum z obidvoch týchto základných práv, treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti s tým, že vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník, než nadobúdateľ v dobrej viere. Nebolo totiž možné od neho rozumne požadovať, aby spochybňoval rozhodnutie pozemkového spoločenstva vo forme uznesenia zo dňa 05. 03. 2005 a vzhľadom k tomu, že pri skúmaní oprávnenosti držby postačuje hoci aj domnelý titul, nadobúdateľ môže konať v omyle a napriek tomu nadobudnúť vlastnícke právo od nevlastníka. Okresný súd sa ale len formálne zamerl na skutočnosť údajnej kolízie inštitútu kúpy a vydržania, avšak nezohľadnil to, že žalobkyňa prejavila jasnú vôľu zbaviť sa vlastníckeho práva voči viacerým nehnuteľnostiam, okrem iného aj k spoluvlastníckym podielom, ktoré previedla na syna a na to, že žalobkyňa o pozemky neprejavila žiadny záujem, a to už od skončenia dedičského konania až do dňa uzavretia kúpnej zmluvy, ktorou previedla pozemky na svojho syna. Žalobkyňa sa ani nikdy nezúčastňovala schôdzí zhromaždenia pozemkového spoločenstva, na ktorých sa riešil okrem iného aj právny osud jej spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach a súčasne nemožno opomenúť, že v prepočte ide o takmer zanedbateľnú ideálnu výmeru pripadajúcu k predmetnému žalobkyňou požadovanému spoluvlastníckemu podielu na nehnuteľnostiach. Pozemky sú taktiež zastavané v prevažnej časti stavbou nachádzajúcou sa vo výlučnom vlastníctve žalovaného, čo znemožňuje využitie týchto nehnuteľností žalobkyňi na akýkoľvek iný praktický účel. Navyiac, žalobkyňa dostala pomernú časť zo žalovaným uhradenej sumy. Naopak, on bol v čase nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ako aj počas ich užívania dobromyseľným, žalobkyňa bola absolútne nedbalá a okresný súd sa uvedenými skutočnosťami zaoberal len veľmi povrchno.

13. Žalovaný ďalej v odvolaní zdôraznil, že žalobkyni nič nebránilo kedykoľvek od skončenia dedičského konania vykonať akýkoľvek úkon smerujúci ku kontrole, alebo k zmene držby pozemkov, obrátiť sa na pozemkové spoločenstvo za účelom poskytnutia informácií o priebehu zhromaždení a jeho prijatých rozhodnutiach vo vzťahu k nehnuteľnostiam, alebo potom, ako zistila nezrovnalosti na katastri nehnuteľností, sa obrátiť na žalovaného za účelom zistenia skutočného stavu a jeho prípadnej nápravy. Všeobecne naviac platí, že určovacia žaloba musí predchádzať vytváraniu ďalších súdnych sporov, a nie ich vyvolávať a musí sledovať aj istý praktický význam a dosah. V danom prípade však je žaloba bez praktického významu, a to pre objektívnu a absolútnu nemožnosť užívať spoluvlastnícky podiel na stavbu zastavaných nehnuteľnostiach, čo vyvolá potrebu podania minimálne ďalších žalôb o vydanie bezdôvodného obohatenia, či už zo strany pozemkového spoločenstva voči žalovanému, ako i zo strany žalovaného voči žalobkyni, a aj ostatní spoluvlastníci budú môcť v prípade právoplatnosti rozhodnutia podať totožnú žalobu voči žalovanému vo vzťahu k ich bývalým podielom na spoločnej nehnuteľnosti.

14. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že ho považuje za nedôvodné a neopodstatnené. Nestotožňuje sa s názorom žalovaného, ktorý konštatoval, že bolo potrebné poskytnúť ochranu dobromyseľnému vlastníkovi, t. j. jemu a jej žalobu zamietnuť. Má za to, že v tomto prípade mal súd prihliadnuť najmä na právo vlastníka pozemku, resp. spoluvlastníckeho podielu. Je pravdou, že otázka dobromyseľnosti nadobúdateľa vo vzťahu k vlastníckemu právu skutočného vlastníka je v súčasnej dobe aktuálnym predmetom judikatúry súdov, pričom sa v rámci judikatúry vyskytol aj právny názor, ktorý uprednostnil práva dobromyseľného nadobúdateľa nad právami skutočného vlastníka a ktorý si aj osvojil žalovaný. Zdôraznila, že všetka judikatúra, aj nález Ústavného súdu SR sp. zn. I ÚS 549/2015 kladie veľký dôraz pri pomýšľaní na prípadné „prelomenie zásady nemo plus iuris“ na okolnosti každého jednotlivého prípadu. Aj v prípade rozhodnutia Ústavného súdu SR boli okolnosti celkom iné, ako v jej prípade, a to najmä z ohľadu nedbalosti skutočného vlastníka nehnuteľnosti, ktorý mal vedomosť o prevodnom akte, ktorým sa nehnuteľnosť dostala z jeho dispozície aspoň vo forme evidenčného charakteru. Ona však ako členka urbárskeho spoločenstva nemala a nemohla mať žiadnu vedomosť, že žalovaný spoluvlastnícky podiel jej bol odňatý z vlastníctva, naviac nezákonným spôsobom, akým bola notárska zápisnica o vydržaní. Naopak ona nemohla nijakým spôsobom ovplyvniť fakt, že žalovaný spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach sa evidenčne dostal z jej dispozície, naviac, ak sa tak nestalo na základe zmluvy, ale na základe nezákonnej notárskej zápisnice o vydržaní. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/223/2016, v ktorom sa Najvyšší súd SR podrobne zaoberal otázkou dobromyseľného nadobúdateľa vo vzťahu k skutočnému vlastníkovi nehnuteľnosti, a výslovne konštatoval, že za vlastníka je považovaný ten, v prospech práva ktorého svedčí nadobúdací titul. Je preto zrejmé, že okresný súd postupoval správne a zákonne a aj v súlade s ustálenou judikatúrou. Zdôraznila, že ju nemožno považovať za nedbalého vlastníka, pretože až do času podania žaloby bola vlastníčkou predmetného spoluvlastníckeho podielu, resp. ani ju nenapadlo, že by mohlo dôjsť k akémukoľvek právnenému úkonu a jej nehnuteľnosť, resp. jej časť, mohla byť prevedená na iného vlastníka. Nemala dôvod o čomkoľvek pochybovať a túto situáciu zistila vďaka tomu, že svoj podiel mienila previesť na svojho syna. Išlo totiž o pozemky, resp. nehnuteľnosti v urbárskom spoločenstve a v rámci urbárskeho spoločenstva je spoluvlastnícky podiel nedeliteľný a jediný spôsob, ako ho zákonným spôsobom scudzíť, je buď prevodom, zmluvou, alebo prechodom, t. j. dedením, či rozhodnutím súdu. Ku všetkým týmto titulom je však potrebný písomný súhlas vlastníka alebo jeho upovedomenie, účasť v konaní, atď.

15. Ohľadom námietok žalovaného k jej aktívnej vecnej legitímácii v konaní žalobkyňa vo vyjadrení uviedla, že sa považuje za aktívne vecne legitímovanú na podanie žaloby, nakoľko spoluvlastnícke podiely na sporných nehnuteľnostiach, ktoré sú predmetom konania, nadobudla titulom dedenia, od roku 2001 bola zapísaná ako podielová spoluvlastníčka, o čom svedčí výpis z LV č. XXX pre k. ú. D. ku dňu 24. 05. 2017 založený v súdnom spise. Jej syn preto spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam nenadobudol, nedošlo k vkladu do katastra nehnuteľností v rozsahu spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach, ktoré sú predmetom konania.

16. Za nedôvodnú považuje žalobkyňa vo vyjadrení aj námietku žalovaného, že okresný súd mu neposkytol tzv. predbežné právne posúdenie veci pred skončením dokazovania, pričom stav v konaní bol od začiatku daný a nemenný, žalobu nemenila a počas dokazovania nevyplynuli žiadne závažné nové skutočnosti. Rozhodnutie považuje za dostatočne odôvodnené, a preto navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

17. Žalovaný k písomnému vyjadreniu žalobkyne opätovne uviedol, že žalobkyňa mohla a mala vedieť ako členka urbárskeho spoločenstva o tom, že spoluvlastnícky podiel jej bol odňatý, sama na jednom z pojednávaní dosvedčila, že jej boli pozvánky na zhromaždenia pozemkového spoločenstva riadne doručované s tým, že ona splnomocňovala syna, aby ju zastupoval na týchto zhromaždeniach. Skutočnosť, že sa konkrétneho zhromaždenia, na ktorom sa rozhodovalo o „osude“ nehnuteľností, nezúčastnila ani žalobkyňa, ani jej syn, je v tejto súvislosti podľa neho vo vzťahu k subjektívnej vedomosti v prospech žalobkyne právne neaplikovateľná, pretože táto skutočnosť preukazuje práve nedbalosť žalobkyne pri starostlivosti o vlastný majetok, a nie naopak. Ako spoluvlastníčka spoločnej nehnuteľnosti mala v rozhodnom čase prijímania rozhodnutí pozemkového spoločenstva zákonom garantované prostriedky procesnej obrany k tomu, aby mohla účinne zabrániť nadobudnutiu vlastníckeho práva žalovaným. Ak tieto prostriedky nevyužila, bola nedbalým vlastníkom. Naopak žalobkyňa o nehnuteľnosti nikdy žiadny záujem nejavila a ako spoločník pozemkového spoločenstva mala možnosť priamej kontroly a dohľadu nad hospodárením pozemkového spoločenstva. Zotrval na svojich doterajších písomných vyjadreniach.

18. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal v medziach daných v ust. § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP (á contrario) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

19. Žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu na sporných nehnuteľnostiach. Žalobu odôvodnila tým, že podľa zápisu v katastri nehnuteľností žalovaný je zapísaný ako výlučný vlastník predmetných pozemkov, ktoré vlastnícke právo k pozemkom nadobudol na základe notárskej zápisnice spísanej na notárskom úrade JUDr. Anny A. vo Y., ktorou bolo osvedčené vyhlásenie žalovaného o vydržaní týchto pozemkov. V zmysle notárskej zápisnice pozemky vznikli odčlenením od pôvodných parciel registra „E“ parcely č. XXX zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. D.. Pozemok s parcelou č. XXX je urbárskym pozemkom s tým, že až do júna 2017 bola vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu o veľkosti XXXXX/XXXXXXX na sporných nehnuteľnostiach, a uvedený spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach nadobudla dedením v roku 1999, teda bola ich spoluvlastníčkou aj v čase spísania notárskej zápisnice a zápisu žalovaného ako výlučného vlastníka sporných nehnuteľností do katastra nehnuteľností.

20. V konaní nebolo sporné a z notárskej zápisnice vyššie uvedenej vyplýva, že vyhlásením o vydržaní bolo dotknuté spoluvlastníctvo žalobkyne k časti pôvodnej parcely registra „E“ parcely č. XXX zapísanej na LV č. XXX pre k. ú. D.. Keďže spoluvlastníctvo k týmto častiam sporných nehnuteľností je sporné, a žalobkyňa bola osvedčením o vydržaní dotknutá vo svojom spoluvlastníckom práve k nim, potom existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi stranami sporu, ktorý nemožno iným právnym prostriedkom, než určovacou žalobou odstrániť. Žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože v prípade vyhovenia žalobe a k uvedenému záveru dospel aj okresný súd, môže žalobkyňa dosiahnuť pre seba priaznivejšie právne postavenie, keďže by bola ako spoluvlastníčka zapísaná k sporným nehnuteľnostiam, a to na základe súdneho rozhodnutia do katastra nehnuteľností, a to na úkor žalovaného.

21. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c) CSP musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (porovnaj R 17/1972). Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. XX/XXXX). V predmetnej veci možno prisvedčiť záveru okresného súdu v tom, že žalobkyňa má a osvedčila svoj naliehavý právny záujem na určení vlastníctva (spoluvlastníctva). Zápisy vlastníctva nehnuteľností v katastri nehnuteľností sa vykonávajú na základe listiny, ktorá nepochybne preukazuje vlastnícke právo. Určovací výrok rozsudku spravidla nahrádza listinu, ktorá môže byť podkladom pre zápis zmeny

vlastníctva v evidencii nehnuteľností a okrem toho žalobca môže ním preukazovať toto svoje právo i na iné účely.

22. Aj v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (ZSP 4/2003), žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že je vlastníkom (spoluvlastníkom) nehnuteľnosti vždy vtedy, ak žalovaný odporca je zapísaný v katastri nehnuteľností ako jej vlastníkom, lebo rozhodnutie súdu môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. Okresný súd preto dôvodne pripustil žalobu ako vhodný prostriedok procesnej ochrany vlastníckeho práva žalobkyne v zmysle § 137 písm. c/ CSP, preto i v rámci odvolacieho konania je nutné uzavrieť, že námietka žalovaného ohľadne nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení nie je dôvodná.

23. Po procesnom pripustení žaloby sa okresný súd zaoberal otázkou aktívnej legitímácie žalobkyne na podanie žaloby, ktorej nedostatok aj v odvolacom konaní namietal žalovaný s poukazom na kúpnu zmluvu, na základe ktorej žalobkyňa previedla spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach na svojho syna v mesiaci jún 2017. Z vykonaného dokazovania však pred okresným súdom vyplynulo, že kúpnu zmluvou V XXXX/XXXX žalobkyňa na svojho syna O. X. nepreviedla spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach, ktoré vznikli reálnym odčlenením od pôvodnej parcely registra „E“ parcely č. XXX, pretože spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach bol už v roku 2009 dotknutý vyhlásením žalovaného o vydržaní tohto spoluvlastníckeho podielu k týmto pozemkom, osvedčeným notárskou zápisnicou zo dňa 24. 06. 2009. Žalobkyňa v roku 2017 preto nebola oprávnená nakladať so spoluvlastníckym podielom na sporných nehnuteľnostiach, pretože jej spoluvlastnícke právo bolo dotknuté iným vlastníckym titulom, a to vydržaním. Nadobúdateľ spoluvlastníckeho podielu, avšak len zvyšujúcej časti pôvodných pozemkov parcely registra „E“ č. XXX pre k.ú. D., O. X., tak nemôže byť nositeľom hmotno-právneho nároku, o ktorý v konaní ide, pretože tento nikdy nebol vlastníkom, resp. spoluvlastníkom sporných nehnuteľností, v ktorom rozsahu sa odvolací súd s uvedenými závermi okresného súdu stotožňuje. Naopak, žalobkyňa preukázala, že je nositeľkou tohto hmotnoprávneho nároku, keďže bola pôvodnou spoluvlastníčkou na sporných nehnuteľnostiach, keď spoluvlastnícky podiel k nim nadobudla dedením podľa osvedčenia o dedičstve D XXXX/XX-XX zo dňa 09. 05. 2000 a opravného osvedčenia o dedičstve D XXXX/XX-XX zo dňa 25. 10. 2001.

24. Ak potom sporné nehnuteľnosti, vrátane pôvodnej parcely registra „E“ č. XXX pre k. ú. D. tvorili spoločnú nehnuteľnosť, k dotknutiu práv žalobkyne, a to spoluvlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam - spoločnej nehnuteľnosti mohlo dôjsť len v súvislosti s osvedčením o vydržaní vlastníckeho práva, resp. spoluvlastníckeho podielu k spoločnej nehnuteľnosti osvedčením zo dňa 24. 06. 2009. Súhlas k vydržaniu za žalobkyňu udelilo Z. spoločenstvo - Q. spoločnosť D. (ďalej aj „Z. spoločenstvo“), ktoré na spoločnej nehnuteľnosti malo hospodáriť, ktorá okolnosť bola tiež sporná, ak žalovaný v konaní tvrdil, že sporné nehnuteľnosti spolu s rekreačnou chatou ako príslušie pozemky užíva už dlhodobo. Súhlas nebol daný samotnou žalobkyňou, napriek tomu, že samotné Z. spoločenstvo nie je vlastníkom jednotlivých parciel tvoriacich spoločnú nehnuteľnosť. Z právneho hľadiska je urbárske vlastníctvo osobitný druh podielového spoluvlastníctva, nakoľko predmetom právneho vzťahu je súbor pozemkov, ktoré podliehajú spoločnému právnemu režimu a vlastníckymi sú jednotliví členovia, nie spoločenstvo, preto spoločenstvo nemôže previesť dané vlastníctvo (spoločnú nehnuteľnosť). Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústavný súd“) sa vo svojej rozhodovacej činnosti (sp. zn. III. ÚS 154/2010 zo dňa 05.10.2010) zaoberal výkladom pojmu spoločná nehnuteľnosť, ktorý sa vzťahuje na celý majetkový substrát pozemkového spoločenstva, keďže každý spoluvlastník môže mať len jeden podiel spoločnej nehnuteľnosti, ktorý je vyjadrený zlomkom z celku. Do spoločnej nehnuteľnosti patria pozemky, na obhospodarovanie ktorých bolo založené pozemkové spoločenstvo. Predmetom občianskoprávných vzťahov preto môže byť len spoluvlastnícky podiel ku všetkým pozemkom tvoriacim spoločnú nehnuteľnosť. Spoločná nehnuteľnosť síce fyzicky pozostáva z viacerých, miestami mnohých samostatných pozemkov s rôznymi druhmi pozemkov, ale jej právny režim je taký, že ide o jednu nehnuteľnú vec, ktorú nie je možné rozdeliť na viac nehnuteľných vecí. Na podporu vyššie uvedených záverov odvolací súd poukazuje aj na znenie zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách, ktorý síce pozná výnimky z tejto nedeliteľnosti, a to len v taxatívne stanovených prípadoch, keď na základe rozhodnutia zhromaždenia možno oddeliť novovytvorený pozemok, avšak v zmysle dôvodovej správy k vyššie uvedenému zákonu vlastníci podielov spoločnej nehnuteľnosti, ktorí nesúhlasia s predajom oddelenej časti spoločnej nehnuteľnosti a nepristúpia ku zmluve o prevode vlastníckeho práva, ostávajú naďalej spoluvlastníkmi oddelenej časti spoločnej nehnuteľnosti, keďže ich nemožno

nútiť k pristúpeniu k zmluve. Ani im preto, ak s tým nevyjadria súhlas, spoluvlastníctvo k spoločnej nehnuteľnosti nezaniká.

25. Pokiaľ žalovaný poukazoval v konaní na to, že k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním za žalobkyňu udelilo súhlas pozemkové spoločenstvo - Q. spoločnosti D. prostredníctvom členov svojho výboru na základe uznesenia z valného zhromaždenia pozemkového spoločenstva - Q. spoločnosti D. zo dňa 04. 03. 2006, k tomu okresný súd správne uviedol, že právne posúdenie takéhoto súhlasu by malo vychádzať zo zákona č. XXX/XXXX Z.z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej v texte „Zákon o pozemkových spoločenstvách“), ktorý od 01. 05. 2013 bol nahradený zákonom č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách. Pri spoločnej nehnuteľnosti v zmysle zákona o pozemkových spoločenstvách ide o osobitný druh podielového spoluvlastníctva, ktorý spočíva v tom, že predmetom vlastníctva nie je jeden konkrétny pozemok, ale všetky pozemky tvoriace tzv. spoločnú nehnuteľnosť, t. j. že nemožno s nimi nakladať samostatne, majú teda spoločný právny režim. Z tohto hľadiska sa hovorí o nedeliteľnej spoločnej nehnuteľnosti podľa § 4 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách. Ak by členovia spoločenstva chceli zvlášť nakladať s každým pozemkom tvoriacim spoločnú nehnuteľnosť, museli by rozhodnúť o zrušení pozemkového spoločenstva podľa § 23 tohto zákona.

26. Podľa zákona o pozemkových spoločenstvách, spoločenstvo hospodári s majetkom, ktorý nadobudlo ako príspevok, dar alebo iný príjem. Majetkom nie sú podiely spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti. Rozhodnutie spoluvlastníkov v spoločnej nehnuteľnosti o zriadení pozemkového spoločenstva neznamená prevod spoluvlastníckych podielov v prospech pozemkového spoločenstva a vlastnícke právo jednotlivých spoluvlastníkov zostáva zachované. So svojimi podielmi na spoločnej nehnuteľnosti nakladajú vo svojom mene a v súlade so zmluvou o založení pozemkového spoločenstva. Majetkom spoločenstva teda nie sú podiely spoluvlastníkov spoločnej nehnuteľnosti, a preto pozemkové spoločenstvo aj keď je pozemkovým spoločenstvom s právnou subjektivitou, nemá právo nakladať s vlastníckym právom jednotlivých spoluvlastníkov k spoločnej nehnuteľnosti. Spoločenstvo má vlastnícke právo len k majetkovým hodnotám, ktoré vlastní a ktoré sú určené na plnenie jeho úloh, slúžia mu a vznikli mu v súvislosti s užívaním a hospodárením spoločnej nehnuteľnosti. Iba na tento majetok sa vzťahuje pôsobnosť valného zhromaždenia spoločenstva ako najvyššieho orgánu spoločenstva a pokiaľ valné zhromaždenie pozemkového spoločenstva prijalo rozhodnutie zo dňa 04. 03. 2006, na základe ktorého členovia výboru spoločenstva udelili súhlas k vydržaniu, prekročilo tým právomoci dané týmto zákonom a nemožno naň prihliadnúť.

27. Ďalšou otázkou, s ktorou sa okresný súd vysporiadal správne, bola otázka dobromyseľnosti žalovaného, na ktorú poukázal žalovaný v konaní pred súdom ako aj v odvolacom konaní, a to dobromyseľnosti pri vydržaní spoluvlastníckeho práva na sporných nehnuteľnostiach, ktoré bolo osvedčené formou notárskej zápisnice zo dňa 24. 06. 2009. Z obsahu vyhlásenia žalovaného o splnení zákonných podmienok pri vydržaní spoluvlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam správne podľa okresného súdu vyplynulo, že žalovaný odvodzoval túto dobromyseľnosť od pôvodných užívateľov sporných pozemkov. V notárskej zápisnici bolo súčasne konštatované, že vlastnícke práva k dotknutým nehnuteľnostiam sú odôvodnené právnym titulom vydržania vlastníctva na podklade kúpy. Predložený list vlastníctva č. XXXX pre obec a k. ú. D. potvrdzuje, že staviteľom rekreačnej chaty - stavby č. XXX na D. parc. č. XXX, bol právny predchodca žalovaného, ktorý mal pred XX rokmi vstúpiť do užívania sporných nehnuteľností, držba týchto pozemkov nebola nikým rušená, bola oprávnená a dobromyseľne vykonávaná na spôsobilom predmete, pretože nebolo možné vlastnícky usporiadať režim pozemkov a dodatočne vyplatili kúpnu cenu zástupcom Pozemkového spoločenstva, ktorí sa preukázali platným uznesením z valného zhromaždenia, kde bol udelený súhlas pre usporiadanie vlastníctva pozemkov vo vlastníctve tohto subjektu, avšak užívaný vlastníckmi stavieb na nich stojacich. V konaní nebola predložená žiadna kúpna zmluva o nadobudnutí vlastníckeho práva k rekreačnej chate, resp. o vstupe do užívacích práv sporných nehnuteľností, pričom takáto zmluva nepochybne musela mať písomnú formu. V súdenom prípade vstup do držby bol určený tým, že držba nehnuteľnosti bola podľa vyhlásenia v notárskej zápisnici vykonávaná od 70. rokov minulého storočia. Občiansky zákonník oproti skoršiemu právnemu stavu (zákon č. 141/1950 Zb.), vydržanie vlastníckeho práva neumožňoval, ale len rešpektoval vydržaním nadobudnuté vlastníctvo do 31. 03. 1964. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 131/1982 Zb. účinná od 01. 04. 1983 opätovne zaviedla vydržania v ust. §-u 135a) a súčasne v ustanovení § 507a) umožnila pre vydržanie započítať aj dobu, po ktorú občan alebo jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe s tým, že tento čas neskončí skôr, než uplynutím jedného roka. Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 509/1991 Zb.

okrem iného podstatne rozšírila spôsobilosť predmetu vydržania, keď predmetom vydržania sa stala aj poľnohospodárska pôda a umožnila im možnosť vydržať vlastnícke právo právnickou osobou.

28. K vydržaniu vlastníckeho práva k sporným pozemkom žalovaným mohlo tak dôjsť najskôr 01. 01. 1992, kedy nadobudla účinnosť novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 509/1991 Zb., pretože predchádzajúca právna úprava neumožňovala zákonné vydržanie sporných pozemkov z hľadiska predmetu držby a ani z hľadiska osoby držiteľa, keďže tento nepochybne nebol fyzickou osobou. Staviteľom rekreačnej chaty vyššie uvedenej, súp.č. XXX postavenej na parc. registra „C“ č. XXX boli T. stavby ,n.p. PR I. I., ktorá skutočnosť vyplýva z Kolaudačného rozhodnutia č.j. výst. XXXX/XXX zo dňa 04.08.1978 a žalovanému bolo súp. číslo pridelené Obcou D. dňa 25.07.2000.

29. K nadobudnutiu vlastníctva vydržaním dochádza zo zákona, ale k praktickej realizácii tohto práva dochádza až jeho deklarováním súdnym rozhodnutím. Právo držby môže patriť aj osobe odlišnej od vlastníka, pričom zákon výslovne upravuje oprávnenú držbu ustanovením v § 130 Občianskeho zákonníka, i držbu neoprávnenú ustanovením § 131 Občianskeho zákonníka. Oprávnenou držbou treba rozumieť faktické ovládanie veci, alebo vykonávanie práva späté s vôľou nakladať s vecou ako so svojou v dobrej viere, že držiteľovi veci ako vykonávateľovi práva tieto oprávnenia patria. Takže okrem faktického skutočného ovládania veci a vôle nakladať s vecou ako so svojou, treba nepochybne preukazovať dobrú vieru, že vec držiteľovi patrí. Dobromyseľnosť ako vnútorný psychický stav nemožno priamo dokázať, možno o nej usudzovať len z okolností, ktorými sa tento psychický stav navonok prejavuje. Okolnosti, z ktorých možno usudzovať existenciu dobromyseľnosti v spore musí preukazovať držiteľ veci, teda musí preukazovať okolnosti, z ktorých možno usudzovať jeho dobromyseľnosť, t. j. okolnosti svedčiace o poctivosti právneho dôvodu nadobudnutia veci, nielen samú dobromyseľnosť ako vnútorné presvedčenie, teda psychický stav. Žalovaný však nepredložil žiadny dôkaz o dobrej viere, ako predpokladu oprávnenej držby, že nekonal, resp. jeho právni predchodcovia nekonali bezprávne, keď si prisvojili sporné nehnuteľnosti. Iba samotná detencia, teda držba pozemkov k vydržaniu nestačí. V konaní nebola predložená akákoľvek zmluva, na základe ktorej žalovaný vstúpil do užívania rekreačnej chaty, na ktorú mu bolo obcou pridelené súpisné číslo, no nepredložil ani žiadny titul, na základe ktorého vstúpil do užívania sporných nehnuteľností, na ktorých bola rekreačná chata postavená, či do užívania príslušných sporných nehnuteľností. Okolnosti, ktoré nasvedčujú v prospech záveru o existencii dobrej viery sú okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia (titulu). Okresný preto správne pochyboval o tvrdení žalovaného, ak tento tvrdil, že je oprávneným držiteľom sporných pozemkov na poklade kúpy, ak nepredložil žiadnu kúpnu zmluvu ani v písomnom vyhotovení, ak by prípadne bola aj neplatná a netvrdil ani ústnu zmluvu, z ktorej by mali tieto skutočnosti vyplývať. Ak aj bolo žalovanému pridelené súpisné číslo na rekreačnú chatu, neznamena to, že ide o domnelý titul vo vzťahu k užívaniu sporných nehnuteľností, navyiac ak boli aj s jeho vedomím odčlenené zo spoločnej nehnuteľnosti. Nemožno preto prisvedčiť žalovanému, že preukázal čo i len domnelý titul pre vstup do užívania sporných nehnuteľností. Ako okresný súd uviedol, iba samotná detencia k vydržaniu nestačí, písomná zmluva predložená nebola, nebola tvrdená ani existencia zmluvy ústnej a ani nebol dokladaný žiaden právny titul prípadne aj neplatný, z ktorého by si mohol žalovaný, resp. jeho právni predchodcovia vyvodit, že boli držiteľmi sporných nehnuteľností oprávnené v dobrej viere, že im patria. Samotné dlhodobé užívanie nehnuteľností ich nerušené užívanie pre dobromyseľnosť nepostačuje. O spochybnení jeho dobrej viery svedčí i tá skutočnosť, ako to správne konštatoval aj okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, že v súvislosti s vydržaním spoluvlastníckeho podielu k sporným nehnuteľnostiam vyplatil Pozemkovému spoločenstvu, tak ako to vyplýva z osvedčenia zo dňa 24. 06. 2009, cenu dojednanú za nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam vydržaním.

30. Odvolací súd ďalej k argumentom uvádzaným žalovaným v odvolaní dopĺňa vo vzťahu k námietke žalovaného ohľadne porušenia jeho práva na spravodlivý súdny proces tým, že okresný súd pred rozhodnutím vo veci samej nepristúpil k aplikácii ustanovenia § 181 ods. 2 CSP, a teda k predbežnému právnomu posúdeniu veci, že ide o nedôvodnú námietku. Odvolací súd poukazuje na ustálenú súdnu prax aj v zmysle nálezu Ústavného súdu SR IV. ÚS 324/2012 zo dňa 21. 06. 2012, na základe ktorej porušenie tohto ustanovenia žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy, namietat prípadný nesprávny procesný postup okresného súdu v podanom odvolaní a pod.. Z uvedeného nálezu Ústavného súdu SR vyplýva, že ak by aj došlo v konaní pred okresným súdom k porušeniu ustanovenia § 181 ods. 2 CSP neznamena to, že by strana sporu

ako odvolateľ bol vylúčený z procesných práv a oprávnení, ktoré mu zákon priznáva. Naopak, žalovaný práve využijúc svoje práva podal odvolanie, v ktorých argumentoval vo vzťahu k skutkovým a právnym záverom okresného súdu. Odvolací súd uznáva, že okresný súd nepostupoval podľa § 181 ods. 2 CSP, avšak opomenutie aplikácie tohto ustanovenia vydaním rozhodnutia vo veci samej sa konvaliduje. V rozhodnutí o veci samej okresný súd svoje názory oznámil a tým zhojil tento procesný nedostatok a prípadné odňatie práva na spravodlivý súdny proces stranám sporu. Uvedený dôvod odvolací súd preto nepovažuje za dôvod, pre ktorý by bolo potrebné napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie. Ani v rámci odvolacieho konania nebol predložený žalovaným dôkaz, ktorý by nemohol byť vzhľadom na nerealizáciu, resp. nesplnenie si povinnosti okresným súdom v zmysle § 181 ods. 2 CSP byť predložený v konaní pred okresným súdom.

31. Skutočnosť, že žalovaný sa so závermi okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe založiť porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces.

32. Nie je dôvodnou ani námietka týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci okresným súdom, ktorý v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie nevyhnutné tak pre skutkové ako aj správne právne posúdenie veci. Odvolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovými a právnymi názormi strany sporu. Procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jej návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je povinný na všetky procesné úkony primerane reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu. Okresný súd preto dôvodne zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania až do právoplatného skončenia konania vo veci vedenej na Okresnom súde Zvolen sp. zn. 6C/46/2017 a v odôvodnení napadnutého rozhodnutia výslovne poukázal i na právne závery krajského súdu ako súdu odvolacieho, ktorý uznesením č. k. 15Co/21/2019-323 zo dňa 06. 03. 2019 v prejednávanej veci zmenil uznesenie okresného súdu tak, že návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol. Civilný sporový poriadok diferencuje medzi obligatórnym prerušením konania a fakultatívnym prerušením konania. Ako jediný fakultatívny dôvod na prerušenie konania normuje zákon dôvod, že prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak samotný súd dal na takéto konanie podnet. Prerúšením konania bez splnenia zákonných predpokladov sa však zasahuje do práv strán sporu, keďže počas prerušenia sa podľa § 165 ods. 2 CSP nevykonávajú pojednávania a neplynú ani lehoty. Nedôvodné prerušenie konania práve naopak zasahuje do práva strany na prerokovanie veci bez prieťahov. V danej veci je predmetom konania nárok žalobkyne na určenie jej výlučného vlastníctva k spoluvlastníckemu podielu na sporných nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Zvolen nachádzajúci sa v kat. úz. D., v obci D. s tým, že žalobu žalobkyňa podala na súd dňa 12. 10. 2017.

33. Za konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v predmetnej veci nepovažoval v danom prípade okresný súd vedenie obdobného konania na Okresnom súde vo Zvolene sp. zn. 6C/46/2017, v ktorom konaní išlo o obdobný návrh žalobkyne. Odvolaciemu súdu je z rozhodovacej činnosti známe, že odvolacie konanie prebieha aj v konaní vedenom pred Okresným súdom Zvolen pod sp. zn. 6C/46/2017, kde ako žalobkyňa vystupuje Milada Remiarová a ako odporcovia A. D. a O. D. v konaní o určenie spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Odvolací súd preto dospel k záveru, že dôvod, pre ktorý okresný súd neprerušil konanie v predmetnej veci možno považovať za správny, keďže relevantné otázky pri posudzovaní určenia vlastníckeho práva žalobkyne v Občianskom súdnom konaní si môže súd prvej inštancie vyriešiť aj sám. Uvedené konanie č. k. 6C/46/2017 nemá vzťah k predmetnej veci, a preto nie je dôvod na prerušenie konania. Sledujúc zásadu hospodárnosti preto dôvodne okresný súd dospel k záveru, že prerušenie konania nie je dôvodné a bolo potrebné zohľadniť požiadavku rýchlejšej a účinnejšej ochrany práv strany sporu.

34. Vzhľadom na konkrétne skutkové okolnosti daného prípadu mal okresný súd správne za to, že žalovanému nemožno poskytnúť ochranu ako dobromyseľnému nadobúdateľovi, preto o ňom nemožno uvažovať ani ako dobromyseľnom nadobúdateľovi, ktorému by bolo potrebné poskytnúť ochranu v súlade s vyhodnotením vzájomnej kolízie princípu ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa a princípu ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka. O takúto kolíziu v prejednanom prípade nejde, ak na strane žalovaného neboli splnené podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, preto ho nemožno ani považovať za tzv. „ďalšieho nadobúdateľa“. Nemožno mať totiž za

to, že by žalovaný nemal možnosť a nebol schopný sa nejako dozvedieť o tom, ako nehnuteľná vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na jeho list vlastníctva, ak súd v konaní zisťoval, či žalovaný, resp. jeho právni predchodcovia boli oprávnenými držiteľmi sporných nehnuteľností a v konaní bolo bez pochyb preukázané, že podmienky pre vydržanie ním ani jeho právnym predchodcom splnené neboli, a to práve v otázke jeho dobrej viery. Ak aj bolo žalovanému pridelené obcou súpisné číslo na rekreačnú chatu, neznamená to, že mohol nadobudnúť presvedčenie, že okrem rekreačnej chaty mu patria i príľahlé pozemky k rekreačnej chate, teda sporné nehnuteľnosti. Samotné dlhodobé užívanie nehnuteľností a ich nerušené užívanie pre dobromyseľnosť nepostačuje. Naopak, okolnosť, že žalobkyňa zistila až v čase, keď mala záujem previesť sporné pozemky na svojho syna, že tento spoluvlastnícky podiel opustil jej vlastnícku sféru a dostal na List vlastníctva žalovaného, nemohla nijak ovplyvniť. Žalobkyňa si totiž bola vedomá, že ide o spoločnú nehnuteľnosť Pozemkového spoločenstva, vedomosť o vyňatí pozemkov zo spoločnej nehnuteľnosti nemala, nakoľko ani Pozemkové spoločenstvo jej takúto informáciu neposkytlo. Žalobkyňa považovala svoj spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach v rámci urbárskeho spoločenstva za nedeliteľný a jediný spôsob, ako ho zákonným spôsobom scudziť je buď prevod - zmluva, alebo prechod, t. j. zdedenie, či rozhodnutie súdu. Ku všetkým týmto titulom bol však potrebný jej súhlas ako vlastníčky, ktorý daný nebol a nemožno zaň považovať ani súhlas Pozemkového spoločenstva v takej forme a takým spôsobom ako nemu došlo v tejto prejednávanej veci. Pozemkové spoločenstvo udelilo súhlas k odčleneniu pozemkov zo spoločnej nehnuteľnosti bez súhlasu žalobkyne, vyslovilo súhlas s vydržaním spoluvlastníckeho práva žalobkyne k sporným nehnuteľnostiam za dohodnutú kúpnu cenu v prospech žalovaného bez vedomia žalobkyne, čím prekročilo právomoci dané zákonom a nemožno naň preto prihliadnuť.

35. Inštitút tzv. „bdelého vlastníka“ nezahŕňa také povinnosti vlastníka, aby ako podielový spoluvlastník pozemkov urbárskeho spoločenstva - spoločnej nehnuteľnosti, pravidelne kontroloval zápisy v liste vlastníctva zaradené do urbárskeho spoločenstva, či náhodou nebol jeden z mnohých pozemkov z listu vlastníctva odčlenený, či neoprávnené odňatý. Činnosť Pozemkového spoločenstva spočíva na spoločnom obhospodávaní spoločnej nehnuteľnosti, nie v oblasti nakladania s vlastníckym právom podielových spoluvlastníkov. Ak sa aj žalobkyňa nezúčastňovala zhromaždení Pozemkového spoločenstva, nešlo o prejav „nedbalého vlastníka“, možno uvažovať vzhľadom na účel Pozemkového spoločenstva na nedbalého obhospodarovateľa. Ani ako bdely vlastník nemôže žalobkyňa predpokladať, že žalovaný alebo akákoľvek tretia osoba sa rozhodne formou osvedčenia bez jej súhlasu nadobudnúť pozemok, ktorý je zaradený v urbárskom spoločenstve. Žalobkyňa dôvodne poukázala na to, že sa nepričinila nijakým spôsobom o prevod jej vlastníctva do vlastníctva inej osoby.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 191 ods. 1 CSP a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil podľa § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Žalobkyňa patrí spoluvlastnícky podiel na sporných nehnuteľnostiach titulom dedenia, preukázala v konaní, že k vydržaniu týchto nehnuteľností žalovaným nedošlo, a preto bez ohľadu na veľkosť jej spoluvlastníckeho práva na sporných nehnuteľnostiach, okresný súd správne jej žalobe vyhovel. Na uvedenom závere nič nemení ani to, že spoluvlastnícky podiel k sporným nehnuteľnostiam, ktorý je vo vlastníctve žalobkyne, je zastavaný rekreačnou chatou a tvorí k nej príľahlý pozemok.

37. Okresný súd rozhodol vecne správne i o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, preto odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie i v tomto rozsahu napriek tomu, že konkrétnymi dôvodmi odvolaním nebol uvedený výrok o náhrade trov konania napadnutý odvolaním, avšak ide o výrok závislý.

38. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V odvolacom konaní žalovaný nebol úspešný, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Úspešnou v odvolacom konaní bola žalobkyňa, preto odvolací súd rozhodol, že žalovaný je povinný nahradiť žalobkyňu trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 CSP).

39. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).